

ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය
 මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
 නීති අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව
 නීතිවේදී උපාධි පාඨමාලාව- 5 වන මට්ටම
 අවසාන පරීක්ෂණය -2017/2018
 ඉඩම් නීතිය -LLU5810 /LWU3312
 කාලය - පැය 03 යි.

දිනය : 2020 පෙබරවාරි 24

වේලාව: ප.ව.1.30 - ප.ව. 4.30

මුළු ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව: 08

පිළිතුරු ලබා දිය යුතු ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව: 05

අපේක්ෂකයන්ගේ අපැහැදිලි අත් අකුරු සඳහා ලකුණු අඩු කරනු ලැබේ.

1. ඩේසි-විලා නිවසෙහි හිමිකරු වූ සෙනරත්, අලංකාර බදුන් නිපදවීමේ ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීම වෙනුවෙන් ඩේසි-විලා නිවස කුමාර වෙත බදු දුන්නේය. මෙම ගනුදෙනුව නොතාරිස්චරයෙකු ඉදිරියේ සිදු වූ එකඟතාවයක් වූ අතර එම බදු ගිවිසුමෙහි වූ එක් කොන්දේසියක් වූයේ, බදුකරු එම පරිශ්‍රයට සහ ඉඩමට කිසිදු වෙනස් කිරීමක් හෝ ප්‍රවර්ධනයක් සිදු නොකළ යුතු බවයි. කෙසේවුවත්, සෙනරත්ගේ අවසරයකින් තොරව කුමාර විසින් පහත වැඩිදියුණු කිරීම් සිදු කළේය.

- ළිඳෙන් වතුර ලබා ගැනීම සඳහා වතුර මෝටරයක් සවි කිරීම
- ඔහු විසින් කාර්යාල කාමරය ලෙස පවත්වාගෙන ගිය කාමරයට වායු සමන යන්ත්‍රයක් සහ පදම් කළ වීදුරුවක් (Tempered glass) සවි කිරීම.
- ඇතුළුවන ස්ථානයේ විසිතුරු මුර්තියක් කැටයම් කිරීම සහ කෘතීම දිය ඇල්ලක් සවි කිරීම
- තද වැස්සට දැඩි ලෙස විනාශ වී තිබූ නිවසේ වහලය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.

බදු කාලය අවසන් වීමත් සමගම නිවස අතහැර යන ලෙස සෙනරත් කුමාරගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. කුමාර, තමා විසින් ඉඩමේ ඇති කරන ලද සියලුම වැඩි දියුණු කිරීම් සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටියද, සෙනරත් එය ප්‍රතික්ෂේප කළේය. සියළුම වැඩි දියුණු කිරීම් සඳහා තමාට වන්දි ලබා දෙන තුරු ඉඩමෙන් පිට වීම කුමාර ප්‍රතික්ෂේප කරයි.

පාර්ශවයන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ වගකීම් සාකච්ඡා කරන්න .

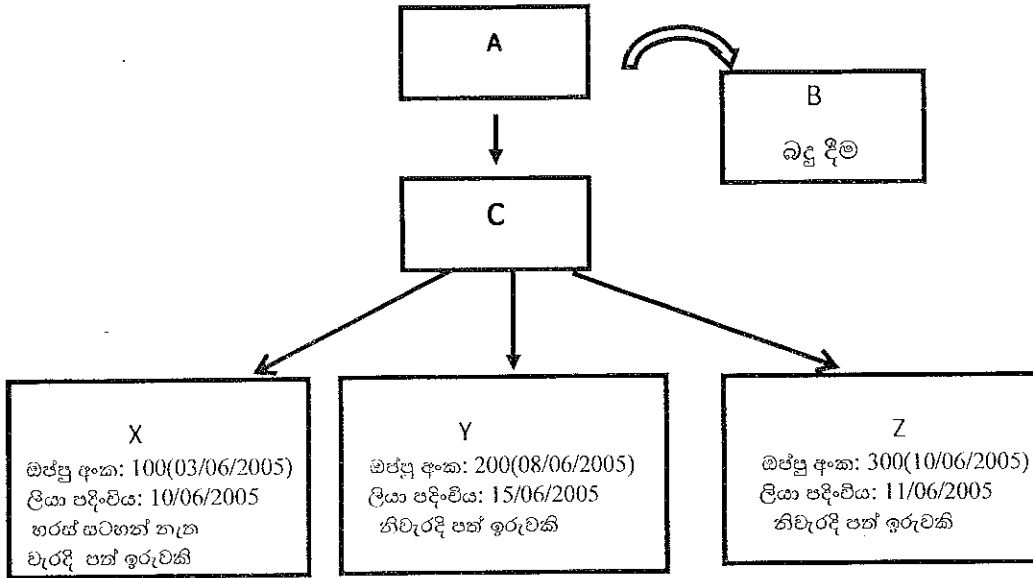
ඔබගේ පිළිතුර සඳහා විනිශ්චිත තීරණ සහාය කරන්න. (ලකුණු 20)

2. “සමාජයේ පවතින මූල්‍යමය අවශ්‍යතාවයන්ට අනුගත වෙමින් , අද වන විට උකස වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. උකස ඊට අනුකූලව වර්ධනය වී සහ සංගෘහිත වී ඇත.”

ශ්‍රී ලංකාවේ උකස සම්බන්ධයෙන් වන නීතියේ මෑත කාලීන සංවර්ධනයන් ආශ්‍රයෙන් ඉහත ප්‍රකාශය විවේචනාත්මකව සාකච්ඡා කරන්න.

ඔබගේ පිළිතුර සඳහා විනිශ්චිත නඩු තීරණ සහ ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන සහාය කරන්න. (ලකුණු 20)

3. A ට 'අරණ' නමැති ඉඩම හිමිව තිබූ අතර ඔහු වසර 2000 දී B ගේ යහපත වෙනුවෙන් එම ඉඩම මත නොතාරිස් සහතිකයක් සහිත බද්දක් ඇති කළේය. බදු එකඟතාවය වලංගුව පවතින අතරතුර A ගේ පුත්‍රයා වන C 'අරණ' ඉඩමේ හිමිකරු කරමින් 2005 ජනවාරි මස A මිය ගියේය. C විසින් මෙම ඉඩම සම්බන්ධයෙන් ගනුදෙනු තුනක් අනුපිළිවෙලින් සිදු කළේය.

2005 ජූනි මස 03 වන දින C දේපල හා බැඳී අයිතිවාසිකම් ඔප්පු අංක 100 යටතේ X ට විකුණුවේය. මෙම ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ප්‍රතිශ්චාවක් හුවමාරු නොවීය. මෙම ඔප්පුව 2005 ජූනි මස 10 වන දින ලියා පදිංචි කළේය. ඉඩම් ලියා පදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයේ නිලධරයකුගේ අත්වැරදීමකින් මෙම ඔප්පුව, මුල් ඔප්පුවට කිසිදු හරස් සටහන් කිරීමක් නොමැතිව වැරදි පත් ඉරුවක ලියා පදිංචි වී ඇත.

2005 ජූනි මස 08 වන දින C දේපල හා බැඳී අයිතිවාසිකම් ඔප්පු අංක 200 යටතේ ප්‍රතිශ්චාවක් සහිතව Y ට විකුණුවේය. මෙම ඔප්පුව 2005 ජූනි මස 15 වන දින නිවැරදි පත් ඉරුවේ ලියා පදිංචි විය.

2005 ජූනි මස 10 වන දින C දේපල හා බැඳී අයිතිවාසිකම් ඔප්පු අංක 300 යටතේ ප්‍රතිශ්චාවක් සහිතව Z ට විකුණුවේය. මෙම ඔප්පුව 2005 ජූනි මස 11 වන දින නිවැරදි පත් ඉරුවේ ලියා පදිංචි විය.

A ගේ මරණයෙන් පසු B තම බදු මුදල C වෙත ගෙවමින් සිටි අතර 2008 වසරේදී B 'අරණ' ඉඩමෙන් පිට විය. එම අවස්ථාවේදී Y ඉඩමේ භුක්තියට පැමිණියේය. වර්ෂ 2014 දී ලියා පදිංචි කිරීමේ පූර්වතාවය යටතේ ඉඩමේ හිමිකම Z ඉල්ලා සිටියේය.

ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන සහ නඩු තීරණ නීතිය සහාය කර ගනිමින්, Z ට සාර්ථක ඉල්ලීමක් කිරීම වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කළ හැකි තර්කයන් විශ්ලේෂණය කරන්න. Y විසින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ප්‍රති තර්කයන් කෙරෙහිද ඔබගේ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

(ලකුණු 20)

4. “ රටේ ඉඩම් නීතිය හවුල් අයිතිකරුවන්ට අදාළ කිරීමේදී, ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණය විසින් තනි පුද්ගල ඉඩම් හිමිකරුවෙකුට වඩා වෙනස්ව හවුල් අයිතිකරුවෙකුට සලකා තිබේ.”

පහතින් දැක්වෙන අවස්ථාවන් අතරින් දෙකක් පමණක් තෝරාගෙන ඉහත ප්‍රකාශය විවේචනාත්මකව විග්‍රහ කරන්න.

- (අ) හවුල් ඉඩමේ වගා කරමින් වැඩි දියුණු කිරීමට ඇති අයිතිය.
- (ආ) හවුල් ඉඩමේ ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමට ඇති අයිතිය.
- (ඇ) හවුල් ඉඩම කාලාවරෝධය කිරීමේ අයිතිය.

අදාළ නඩු තීරණ ඔබගේ පිළිතුරට සහාය කර ගන්න.

(ලකුණු 10 X 2 = ලකුණු 20)

5. බීමක්ව සිටි පෙරේරා විසින් නොසැලකිලිමත්ව පදවන ලද ජීප් රථය විමල් ගේ කාරයෙහි වැදීමෙන් විමල්ට සහ ඔහුගේ වාහනයට දැඩි අලාභානියක් වර්ෂ 2013 දී සිදු විය. මෙම ගැටලුවට අදාළව නඩු කටයුතු නුගේගොඩ දිස්ත්‍රික් උසාවියේදී පැවති අතර 2016 වසරේදී උගත් දිස්ත්‍රික් විනිසුරු විසින් රුපියල් මිලියන 03 ක මූල්‍යමය හානි සහ රුපියල් මිලියන 02 ක් ආදරය සහ බැඳීම් අහිමි වීම වෙනුවෙන් ඇතුළත්ව රුපියල් මිලියන 05 ක වන්දි මුදලක් නියම කරන ලදී. කෙසේවුවත්, එම අවස්ථාවේදී පෙරේරා උසාවියට කියා සිටියේ තමා වස්තු භංගත්වයට පත්ව ඇති බවත් මෙම වටිනාකම පියවීමට තමාට හැකියාවක් නොමැති බවත්ය.

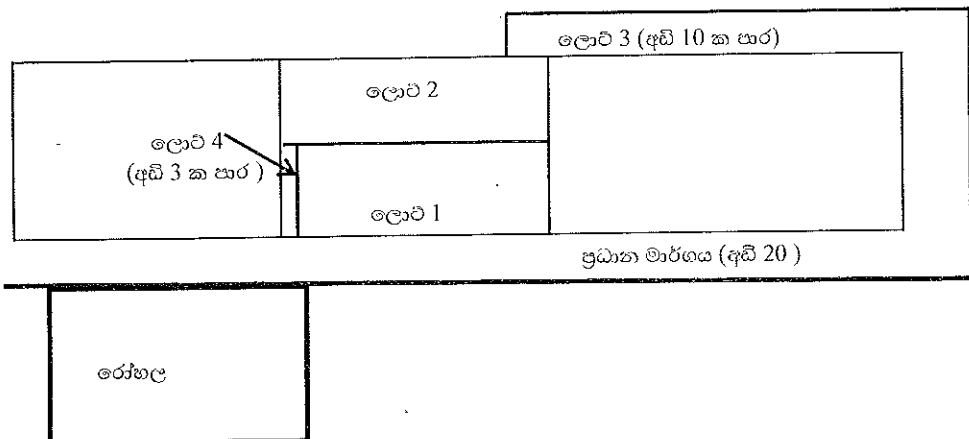
කෙසේවුවත්, විමල් වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වූ නීතිඥවරයා පසුව සොයා ගත්තේ, පෙරේරාට මීට පෙර හිමිව තිබූ නවීන නිවසක් සහිත පර්චස් 30 ක ඉඩමක් වර්ෂ 2015 දී රුපියල් මිලියන 06 කට කරුණාදාස යන අයෙකුට විකුණා එම නිවසේම කුලී කරුවෙකු ලෙස පෙරේරා අඛණ්ඩව පදිංචි වී සිටින බවයි.

කරුණාදාස සහ පෙරේරා අතර ඇති වූ ගනුදෙනුව අවලංගු කිරීම වෙනුවෙන් විමල්ට පවතින වඩාත්ම සුදුසු ප්‍රතිකර්මය සාකච්ඡා කරන්න.

ඔබගේ තර්කයන් අදාළ නීති අධිකාරයන් මත පදනම් විය යුතු වේ.

(ලකුණු 20)

6. නිමල් සහ බිමල් අනුක්‍රමිකව ලොට් 1 සහ ලොට් 2 බිම් කැබලි වල හිමිකරුවන් වූහ. නිමල් ගේ ඉඩම ප්‍රධාන පාරට මුහුණලා පැවති අතර ලොට් 3 හරහා ප්‍රධාන පාරට ප්‍රවේශ වීමට බිමල් ට හැකියාව තිබුණි. ලොට් 2 ට අදාල ඔප්පුවේ ලොට් 4 කොටස පාරක් ලෙස සඳහන් නොවූනද , බිමල් සහ ඔහුගේ බිරිද, අසල පිහිටි රෝහලේ සේවය කළ බැවින් ප්‍රධාන පාරට ප්‍රවේශ වීම සඳහා ලොට් 1 මතින් වන අඩි 3 ක පාර (ලොට් 4) භාවිතා කිරීමට නිමල් අවසර දුන්නේය. බිමල් සහ පවුල ලොට් 4 කිසිදු බාධා කිරීමකින් තොරව වසර 12 ක් තිස්සේ භාවිත කළේය.

බිමල්ට සහ ඔහුගේ බිරිදට නවසීලන්තයේ රැකියා ලැබීම නිසා ඔවුන් ලොට් 2 කොටස වෙදවරයෙකුට විකිණන ලදී. හෙදිගත් සඳහා නවාතැන් පහසුකම් සැපයීමට භාවිතා කළ හැකි තට්ටු කිහිපයකින් සමන්විත ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමේ කටයුතු ඉඩම මිලදී ගැනීමෙන් පසු වෛද්‍යවරයා ආරම්භ කළේය. ප්‍රධාන මාර්ගයට පහසු ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීම පිණිස ලොට් 4 අඩි 10 ක මාර්ගයක් බවට පත් කර ගැනීමටද වෛද්‍යවරයා අදහස් කරයි. ඉදි කිරීමේ කටයුතු පවත්වාගෙන යන අතරතුර මායිම් බිත්තිය ඉදි කිරීම සඳහා පළමු කණු ලොට් 1 තුළ සිටුවීමට වෛද්‍යවරයාට අවශ්‍ය වේ. කෙසේවෙතත්, වෛද්‍යවරයාට එසේ කිරීමට ඉඩ දීම නිමල් ප්‍රතික්ෂේප කරයි. නිමල් කියා සිටියේ මායිම් බිත්තිය ඉදිකිරීම මගින් ඔහුගේ ආලෝකය, වාතය සහ දර්ශනය සඳහා වූ අයිතිවාසිකම් ද හීන වන බවයි. තවදුරටත් නිමල් කියා සිටින්නේ ලොට් 3 හරහා වෛද්‍යවරයාට ප්‍රධාන මාර්ගයට ප්‍රවේශය ලබා ගත හැකි බැවින් ලොට් 1 මතින් මාර්ග අයිතියක් භාවිතා කිරීමට අවශ්‍යතාවයක් නොමැති බවයි. තවද, ගොඩනැගිල්ල ඉදි කළහොත් ලොට් 4 කිසිවෙකුටත් භාවිතා කිරීමට ඉඩ නොදෙන බවට වෛද්‍යවරයාට නිමල් දන්වා සිටියේය.

නඩු තීරණ නීතිය සහාය කර ගනිමින් පාර්ශවයන්ගේ නෛතික අයිතිවාසිකම් සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 20)

7. කලණි ට, 1998 දී , කුරුණෑගල පිහිටි තට්ටු 2 නිවසක් සහිත පර්චස් 30 ක ඉඩමක් සිය පියාගෙන් උරුම විය. කලණි වර්ෂ 2001 දී උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු වෙනුවෙන් ඕස්ට්‍රේලියාවට පිටත් වූ අතර පිටත්ව යාමට පෙර තමාගේ දේපල රැක බලා ගන්නා ලෙස ඇයගේ සහෝදරයා වූ රොහාන් ගෙන් ඉල්ලා සිටියාය. රොහාන් ඔහුගේ නිවස රාජ්‍ය බැංකුවකට උකස් කර තිබූ අතර වාරික මුදල් නිසි පරිදි නොගෙවීම මත ඔහුගේ ඉඩම බැංකුවට පවරා ගන්නා ලදී. ජීවත් වීමට ස්ථානයක් නොතිබීම හේතුවෙන් කලණිට දැනුම් දීමකින් තොරව රොහාන් සහ පවුලේ අය කලණි ගේ නිවසට පැමිණියේය. කලණිට අයිතිව තිබූ බඩු භාණ්ඩ ද රොහාන් විසින් නිවසේ එක් කාමරයකට දමන ලදී. වර්ෂ 2005 දී රොහාන් විසින් කාමරයේ තිබූ කලණි ගේ සියලු බඩු භාණ්ඩ විනාශ කර දැමූ අතර උඩු මහල වෙනත් පවුලකට කුලියට දුන්නේය. ඔහු විසින් නිවසට ගරාජයක් ද එකතු කරන ලදී.

වසර 2017 දී කලණි ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි අතර ඇය සිය නිවසට යනවිට ඉඩමට ඇතුළු වීමට රොහාන් ඉඩ නොදුන්නේය. ප්‍රාදේශීය දේශපාලඥයෙකු වූ සිය මිතුරෙකුට කලණි මෙම තත්වය දන්වා සිටියාය. රොහාන් ට දේපලෙන් පිටවන ලෙස ඔහු බල කළ අතර අනතුරක් සිදුවෙතැයි යන බිය හේතුවෙන් රොහාන් දේපලෙන් පිට විය. කෙසේවෙතත්, දින දෙකකට පසු රොහාන් නැවතත් දේපලට පැමිණියේය.

කලණි ට මෙම දේපල විකිණීමට දැන් අවශ්‍ය වී තිබේ. කෙසේවුවත්, තමා කාලාවරෝධයෙන් මෙම ඉඩම අත් පත් කරගෙන ඇති බව රොහාන් කියා සිටී.

(අ) කලණි ට උපදෙස් දෙන්න.

(ආ) කලණි 2006 දී සිය දේපල වෙත පැමිණ, ඕස්ට්‍රේලියාවට නැවත පිටත්ව යාමට පෙර එහි මාසයක කාලයක් නතර වී සිටියේ නම් ඔබගේ පිළිතුර වෙනස් වන්නේද?

ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන සහ නඩු තීරණ නීතිය ඔබගේ පිළිතුරට සහාය කර ගත යුතු වේ.

(ලකුණු 10 X 2 = ලකුණු 20)

8. පහත මාතෘකා අතරින් ඕනෑම මාතෘකා 2 ක් පිළිබඳ කෙටි සටහන් ලියන්න.

- (අ) *Rei vindicatio*
- (ආ) *Exceptio Rei Venditae et Traditae* මූලධර්මයේ අදාලත්වය
- (ඇ) හිමිකම් ලියාපදිංචි කිරීම
- (ඈ) මායිම් නිරාකරණය කර ගැනීමේ නඩුකරය

(ලකුණු 10 X 2 = ලකුණු 20)

හිමිකම් ඇවිරිණි.